

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published weekly by the WORKERS and FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, a joint stock company, incorporated under the laws of MANITOBA...

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видів Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, заінкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

Редакція за оголошення не відповідає.

Непоміщені в газеті рукописи не звертаються, збіра що дописувачеві визначити, що бажало звороту свого рукопису на вивідок його непомищення, та залучити дочотвий стемпель на його пересилку.

НА ПЕРШОМУ З'ЇЗДІ ВЧИТЕЛІВ УКР. РОБ. ДІТОЧИХ ШКІЛ.

З днем 31-го серпня і. р. закінчилися перші з'їзди вчителів Українських Робітничих Діточих Шкіл в Канаді. З'їзди одні відбулися в Торонто, Форт Віл'ям і Едмонтоні. На їх приїзді вчителів вільних шкіл з усіх доколониальних місцевостей і усіх провінцій. Від Монреалю аж по Ванкувер спішили виховники української робітничо-фармерської дітвори й молоді на місяць з'їздів, щоб, підсумувавши дотепершню виховну працю над другою й третьою зміною, начеркнути новий план діяння на майбутнє.

Зростаючи числа Українських Робітничих Діточих Шкіл і їхніх учнів, більше зацікавлення організованого членства ТУРФДім і РЗТ судило молодечої зміни заставили працівників і виховників молодечого фронту праці виробити новий план навчання і спільно начеркнути напрямку діяння у перевихованню дітвори українських трудових мас в Канаді.

В усіх трьох місцевостях на своєму з'їзді вчителі критично розібрали й проаналізували свою діяльність в навчанні й вихованні молодечої зміни за останні роки, не закриваючи найменших невідат, помилок чи перешкод, які траплялися на шляху намченної праці.

Всі вони спільно шукали за тими причинами, які заставляють нашу дітвору вая зарплати, збиваючи від 2-ої класи, залишати УРДШКолу, а то і молодечі робітничо-фармерські організації, так само слідили за причинами банкрутства ставлення деяких родичів до праці в УРДШКолі. А вже найбільше часу й труда посвятали вчителі на з'їзді у всіх трьох місцевостях в намченні плану навчання й виховання української дітвори працюючих в майбутньому.

Мало що не зі всіх місць УРДШКолі явилися вчителі на свій перший з'їзд, щоб виконати спільними силами ухвалу Десятого З'їзду ТУРФДім щодо Робітничо-Фармерських Діточих Шкіл. План навчання й виховання, з'ярацьований Центральною Шкільною Радою, був аж до подробиць висвітлений на з'їзді вчителів УРДШКолі, а так само продемонстрований практично з шкільною дітворою в Торонто, Форт Віл'ям і Едмонтоні.

Научи на зустріч ухвалі Десятого З'їзду ТУРФДім, асучувати з УРДШКолі всі українські читачки вже з новим шкільним роком, а на їх місце виводити навчання на книжечках дітвочої бібліотеки, продемонстровано на з'їзді у всіх трьох місцевостях практичне навчання на книжечках дітвочої літератури. Були практичні лекції з усіма всіх класів. Учні, визнавши працю в навчанні української мови на своїй молодечій літературі, скрізь радо вітали новий план навчання.

На запитання: "Чи хочете далі вчитися на своїй самій мові читачки?" Дайте нам книжечок, відповідали усі в один голос. Вони з якоюсь жадобю скрізь кидалися на оту хорошу дітвочу й юнацьку літературу, що була перед ними розгорнута на столах, не хотіли виходити з класу, хоч і просиділи в ній 3 години. І та сама дітвора, працюючи на тих книжечках туртками й самотужки (однією), здала повинні лепит перед усіма вчителями-учасниками з'їзду, що вона вивчатиме українську мову на отих книжечках дітвочої літератури куди краще й скорше, чим це вдавалося досі на українських читанках. Учні Форт Віл'яма і Едмонтону зобов'язалися половину, а то і усі гроші, що їх дстали від когось на солодощі, повернути на закупку книжечок дітвочої літератури. Вони і в себе творитимуть власні молодечі бібліотеки й читатимуть їх кожної вільної хвили.

Куди ми вже будемо вчитися на наших книжечках? Відповідала одна дівчинка другої класи на з'їзді в Едмонтоні: "У себе-ж немає часу, говорити й вчитель, ти-ж цілий день в школі. Я буду вчитися на ній в суботу, в неділю, буду й ввечері... О, я вже найду час!" Учні УРДШКолі у Форт Віл'ям і Едмонтоні навіть визначували собі, скільки кожній з них прочитувати й розказувати за 1 рік отих цікавих книжечок. Дітвору зобов'язувалася читати й розказувати книжечки своїм родичам і всім, "хто є в хаті". І безперечно вона це виконає.

КЛИЧУТЬ РОДИЧІВ ДО СПІВРОБІТНИЧАННЯ.

Українська робітничо-фармерська дітвору вчить в УРДШКолі пересічно 4 години в тиждень. По відтученню 10-хвилинних пауз по кожній годині й вакацій, остає всього 160-170 годин навчальних в році. Передічтій це на дні, колиб дитина працювала в УРДШКолі по 6 годин денно як в англійській, виходить всього 27 днів в році. Значить, число годин, в яких працює наша дітвору є так мало, що самі вчителі не всіля будуть виконати визначеної програми праці в УРДШКолі.

Для того й на тих з'їздах начеркнуто теж певний план співробітництва родичів. План той вимагає, щоб родичі приїздили вранці їхніх дітей, щоб вислухували голосних читачів і оповідали своїх учнів, щоб у всім були помічними молодечим працівникам, допомагаючи їм у шкільних поганих навичках зростаючої організації, трудової звички. З'їзд вчительський намітив, що три місяці спільно з родичами й їхніми дітьми обговорювати працю в УРДШКолі за миналі три місяці й визначити план роботи на дальше четвертьроччя.

Оже родичі кожноразом знатимуть, дого вивчає їхні дітвочі в школі і як вона працює. Отой план співробітництва родичів з вчителем, родичі шкільних дітей в Торонто, Форт Віл'ям і Едмонтоні радо вітали на своїх спільних конференціях.

І члени наших організацій ТУРФДім й РЗТ так само мусять стати в допомогу у навчанні й перевихованні робітничо-фармерської дітвори й молоді. З'їзд вчительський сказав: "Дітвору працюючих є зміною, яка належить до всього працюючого фронту. А тому всі працюючі мусять стати на оборонні позиції за свою власну зміну, мусять співробітничати з вчителем над вихованням тієї зміни."

План начеркнутий, доде співробітництва, визначене кожному. Ми ступили й на поріг нового шкільного року. Треба тільки розгорнути працю ширше й завяжіти, а дітвору працюючих виростати на підданню зміни. Не гаючи часу, кожен мусять стати на свої позиції. Світові події йдуть з такою швидкістю, що ні одна хвилина не сміє бути змарнована, а так само ні одна дитина працюючих не сміє пропасти для робітничої класи — так сказали собі вчасники вчительського з'їзду УРДШКолі й в тому напрямку вони працюватимуть на місцях.

Дні 31-го серпня закінчилися перший з'їзд шкільних працівників-виховників молодечої зміни, а вже 1-го вересня відкрився знов на острів двері Українських Робітничо-Фармерських Шкіл на прийняті дітвори й молоді працюючих. І на зустріч новому шкільному року, новому плану навчання й напрямку в вихованні повинні піти всі українські робітники й фермери, вписуючи своїх дітей до УРДШКолі. Усі українська робітничо-фармерська дітвору в УРДШКолі — оже-гасло з'їзду вчителів УРДШКолі на порозі нового шкільного року.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ У ЦЕНТРИ УВАГИ Й ПОЛІТИКИ ВСЕСВІТУ.

СРСР став у центрі уваги й політики всесвіту. Останні події свідчать, що впродовж короткі часи все більше зосереджується увага на СРСР. Це пов'язане з розмежуванням сил двох таборів, пролетаріату й капіталізму, за водорозділ між якими є СРСР. З одного боку пролетаріат активно викристалізує свої наміри симпатії до СРСР і вразі покаяв, як він дитиме в разі нападу на країну, що буде соціалізм. З другого боку, контр-революційні сили напружені збирати свої сили, одточуючи жало своєї ненависті, проти СРСР.

Ці дні підвищено багаті на факти, що стверджують наявність великих подій. На Східно-Китайській залізничній станції укладено угоду. Не вважаючи на доброзичливі ставлення радянського уряду до мирного розв'язання конфлікту, китайські воєнщина рве і сироби й веде до дальшого загострення. Хоч трішки політично лінійний людині зрозуміло, що це є дрови це того лінійного, як нестерпимого підтримування китайських територій рукою світового імперіалізму.

Повнення дипломатичних взаємин між СРСР та Англією поновило в повітрі. Переговори нашого представника на побаченні з англійським міністром закордонних справ Гейдерсоном показали, що робітничий уряд зовсім далекий від того, щоб негтайно встановити дружні зв'язки з СРСР. Робітничий уряд одлучив довір'я робітничих мас Англії, на соціальні продовжує безглузду політику консерваторів, що аж турбуються від якоїсь несправності за однієї з'їзду про СРСР, і фактами стверджує, що він проіти і правдою служить інтересам англійських капіталістів.

КАПІТАЛІСТИ ШВЕЦІЇ ВИЗІСКУЮТЬ РОБІТНИЧІ МАСИ В РУМУНІЇ.

Останній націоналістична "ліберальська" влада Румунії заборила в шведських капіталістів 30 мільйонів доларів, а це вносить 5 мільярдів левів, на 6 процент на 30 років. За те "демократична" влада запахувала їм сиринків монополію на 30 років, починаючи вже від 15. серпня і. р.

Коди образуємо, що румунські сиринкові фабрики виробляють річно 300 мільйонів коробок сиринків по 2 леви за одну, то вони принесуть 600 мільйонів левів річного приходу.

Та шведський сиринковий трест умовився з "ліберальською" владою не класти, дальше до 60 патичків в коробку, лише по 40 патичків, і продавати одну коробку по 3 леви. А через це не тільки збільшався річний наклад сиринків з 300 мільйонів на 450 мільйонів коробок, але і річний прихід.

Тепер шведські капіталісти рабуватимуть замість 600 мільйонів левів за 300 мільйонів коробок сиринків, по 2 леви кожна на вже 1,350 мільйонів левів за 450 мільйонів коробок, по 3 леви кожна. При цьому скрізь сиринків — остається та сама, бо 300 мільйонів коробок по 60 патичків має стільки сиринків, що й 450 мільйонів коробок по 40 патичків.

Як відкинемо 200 мільйонів левів на кошти виробу тих сиринків, то чистого річного зиску лишається 1,150 мільйонів левів. Половина цього зиску 575 мільйонів левів заберуть шведські капіталісти, другу половину держава каса. В дійсності, ця половина оплачує по контракті річний податок і пошукати 5 мільярдів левів з процентами.

Як бачимо, шведський сиринковий трест загартує річно 575 мільйонів левів чистого зиску без державного податку і самої сплати позички з процентами.

За 30 років шведські капіталісти стягнуть з трудящих мас Румунії не тільки позичку 5 мільярдів левів і проценти, але і 17 мільярдів 250 мільйонів левів окремого зиску.

Тільки поту і крови трудящих робітничо-селянських мас Румунії литимуть шведські вистискувачі через 30 років, а ще більше англійські, французькі і румунські.

Ще ті обіцяні поледкі націоналістично-ліберальської влади для трудящих робітничо-селянських мас Румунії.

РОБІТНИЧИЙ РУХ КИТАЮ.

Після кровавого насилля і білого терору кумітанського правительств 1925-1927 років китайська робітничо-селянська класа зривається знов до нової боротьби проти своєї чужої імперіалістичної буржуазії. Класові рідниці це більше зростаються. Активність китайського пролетаріату зростає щодня. Вибухають величезні страйки, які охоплюють нараз сотки тисяч робітників. Тільки в одному році, від квітня 1927 до травня 1928, замордовано 50,000 робітників і 250,000 селян. А всеж такі страйковий рух у Китаю зростає.

Зі зростом страйкового руху класова боротьба заострюється все більше. Рідними способами старіється китайська буржуазія сходити свої рідни проти робітництва. Для цього об'єдналися всі китайські індустріальні підприємства з чужоземними, які залобки працюють з поліцією та видають арештованих робітників влади. Китайська буржуазія виробила також масу протиробітничих законів, щоб звести робітничо-селянські маси на манівці.

Зі зростом страйкового руху класова боротьба заострюється все більше. Рідними способами старіється китайська буржуазія сходити свої рідни проти робітництва. Для цього об'єдналися всі китайські індустріальні підприємства з чужоземними, які залобки працюють з поліцією та видають арештованих робітників влади. Китайська буржуазія виробила також масу протиробітничих законів, щоб звести робітничо-селянські маси на манівці.

ПАКТ КЕЛОГА Й РАДЯНСЬКО-КИТАЙСЬКИЙ КОНФЛІКТ.

Лондонський кореспондент "Бернсер Таблетт", інформуючи про наскок на Китайсько-Східну залізницю, між іншим висловлював думку, що СРСР не піде на війну, бо він підписав пакт Келога. В цьому твердженні кореспондента є все, крім правдивого розуміння.

Виходить, що СРСР повинен мовчки приймати порушення його прав, не має права виступити заходів, щоб забезпечити свої інтереси, а повинен для цього, вдатися до тих, за директивами яких ставлять оці провакції китайських генералів, країни, що, як і СРСР підписали пакт Келога, ним зв'язали. Вони мають право провакції війни, готувати блокоти проти СРСР, а СРСР повинні спокійно китайського зграй на своїй кордоні, повинні захищатися пактом Келога. Правда, СРСР одні з перших підписав пакт Келога, Навіть більше, СРСР першим склав такий Московський протокол і запроваджував усія державам, які приєдналися до пакту Келога, підписати цей

протокол. Він був потрібний тому, що держава, які підписали пакт Келога, не поспішали запроваджувати його в життя.

Ніхто більше, ніж СРСР, не бажав миру. Увесь час свого існування країна рад дала чимало доказів свого миролюбства. Підписуючи пакт Келога, Радянський Союз знав ціну війни, а на одну хвилину вярив в те, що він дасть справжній мир. Але СРСР його підписав, щоб не дати підстав буржуазії і її лобкокам — соціал-демократам — закідати СРСР, що він піби-то зривав справу миру, і ним набути деякого політичного капіталу. СРСР підписав пакт Келога і готовий його здійснити за всяку ціну. Але він має право відмагати його самого і від усіх країн, які приєдналися до пакту Келога. Але цього нема. Пакт Келога, як і інші спроби розв'язати, наслідки світової війни, як і Гагька конференція, не склав такий Московський протокол і запроваджував усія державам, які приєдналися до пакту Келога, підписати цей

НАНКИНСЬКИЙ УРЯД ПРОВАДИТЬ ДИПЛОМАТИЧНУ ГРУ.

Про пакт Келога загадав оці й нанкінський уряд. Правда, трошки задержано, несиа тогочасні захопів Китайсько-Східно залізничю, заарештував багату, радянських громадян, руйнує майно, що належить Китаєві, так і СРСР. Нанкінський уряд звертається до всіх держав, що підписали пакт Келога, й сповіщає, що "непримирена позиція радянського уряду й його наміри вимогли не дозволяють дити згоди, розв'язати Китайсько-радянський конфлікт". А тому, про те, що треба зробити, нічого не сказано, та воно цілком зрозуміле: треба, щоб співчасники пакту Келога втруталися у китайсько-радянський конфлікт і вали захопів, щоб примусити СРСР зменшити свої "апетити", відмовитися від своїх "непрямих" позицій і піти на по-

ступки китайським генералам. Як це зробити? Художники вярвуться? Про це також нічого не сказано. Але... тут можна йі раз витягти знаменитий проект Стімсона про шістьку держав, які мають утворити "безсторонню комісію" й "безсторонню" розв'язати радянсько-китайський конфлікт. Не пошастить й з дим проектом — можна буде висунути й інші: може здатися, й Ліга Націй, і якийсьбудь трибунал, тощо. За цим діло не стане. У капіталістичній дипломатії не досить великий досвід? Не дарма вони вже влаштували 33 світові конференції. Скільки там було проектів, скільки там було талановитих планів! Правда, наслідків від цих конференцій, від усіх цих проектів і планів не багато, майже зовсім нема. Але, чому не зробити спроби втрутяться у китай-

сько-радянський конфлікт, встановити контролю імперіалістичних країн і над Китайсько-Східною залізницею? Чому, під машкарою "миростворців", не збільшити свого впливу на Китай і не зробити нової спроби спровокувати СРСР на війну? Не пошастило з проектом Стімсона через небажання Японії й Англії пристати до нього. Ось вам готове, прохання нанкінського уряду до співчасників пакту Келога про захист його інтересів, які "порушує" радянський уряд. Як не допомогти бідному йанкінському уряду, особливо коли це цілком відповідає планам світової імперіалістичної...

Але цього не бажав радянський уряд, який добре розуміє політику китайських генералів і ніколи не піде на розв'язання китайсько-радянського конфлікту через посередництво якої б то не було держави, або групи держав, що своє втручання виправдували б навіть пактом Келога. СРСР стоїть твердо на своїй попередній пропозиції: Китайсько-Східну залізницю належить Китаєві-й СРСР, взаємини між ними встановлено відповідними договірними актами. Коли виникли якісьбудь неспорозуміння, коди є деякі спірні питання, то їх може й повинна розв'язати авторитетна конференція представників Китаю й СРСР. Втручання будь-кого в китайсько-радянський конфлікт непотрібне й безцільне. Всі спірні питання можуть бути швидко й легко розв'язані, як тільки нанкінський уряд відновить на залізничній той стан, що повинен бути за належними договорами. Цю свою позицію радянський уряд обстоював і обстоює-тепер. Невсі інші пропозиції порушують права СРСР і є для нього негодні.

БІЛОБАНДИТИ НАПАДАЮТЬ НА СРСР.

Нанкінський уряд провадить далі свою дипломатичну гру. Він ширить чутки про те, що ніби між ним і урядом СРСР відбуваються якісь переговори про розв'язання конфлікту. А поки що він не припиняє переслідування радянських службовців і робітників, які тисячами залишають свої посади, кидають роботу на Китайсько-Східній залізничі. Він не перестає арештовувати радянських громадян. У Харбін відбувається фашистський терор. Зграя білобандитів, за безпосереднього сприяння китайської війська, систематично нападають на прикордонників, намагаючись перейти на територію СРСР. Отож справа розв'язання китайсько-радянського конфлікту перебуває в такому самому стані, як і раніше. Політика нанкінського уряду не дає можливості відновити нормальну роботу на Китайсько-Східній залізничі. Слід чекати нових виступів "доброзичливців" з імперіалістичного табору з проектами врегулювання взаємин між Китаєм та СРСР. Можливо, що найближчі дні дадуть поворот у китайсько-радянському конфлікті в бік збільшення агресивних дій китайських генералів, яких на це намовляють американські, англійські, японські й інші імперіалісти.

Такий напружений стан на Далекому Сході вимагає від трудящих СРСР надзвичайної пильності, готовості, дати однісі намірам імперіалістів і китайських розбішак. Ше з більшою швидкістю працюватимуть вони над здійсненням планів соціалістичного будівництва, ці на хвилину не забуваючи про воєнну небезпеку, про наміри імперіалістів, яких неспокоїть змінення СРСР.

КАПІТАЛІЗМ РОБИТЬ З ЧАСОПІСІВ КАПІТАЛІСТИЧНІ ПІДПРИЄМСТВА, ЗНАРЯДА НАЖИВІ ДЛЯ БАГАТІХ І ЗНАРЯДА ОДУРЮВАННЯ ПРАЦЮЮЧИХ.

Капіталізм робить з часописів капіталістичні підприємства, знаряддя наживі для багатих і знаряддя одурювання працюючих.